

ne od bank ali raznih industrijskih, veletrgovskih ali verižniških trvdik niti vinarja. Ako bo «Kmet. list» javil, koliko dobiha od vlade, dr. Zerjava, oziroma Praprotnika, Puelja iz raznih fondov, mu bomo naznačili, na kak način se vzdržujejo naši listi.

Cenjeni naročniki!

Ko smo lansko leto določali našemu listu naročnino za leto 1922, so bili v primeru z letos še zlati časi. Pred enim letom je stal 1 kg papirja D 2.25, stavec je zaslužil lani na teden še D 227.—, poština je stala od komada 2 pari. Danes pa stane kilogram časopisnega papirja D 8.50, stavec se plača zdaj na teden D 476, poština stane od komada 5 par. Letos nas stane samo prazen papir za enega naročnika D 14.15 in poština D 2.60, torej moramo plačati pri vsakem naročniku letos še samo za papir in poštino D 16.75. To so gotovi izdatki. K temu še pridejo potem stroški za tisk, stavek, upravnništvo, in uredništvo, ki so ogromni. Drugi listi so naročnino že med letom zvišali in sicer nekateri celo štirikrat. Mi tega med letom nismo storili.

Cenjeni čitatelji pa iz navedenih podatkov že sami spoznajo, da smo prisiljeni za leto 1923 zvišati naročnino, četudi to neradi storimo.

Za celo leto 1923 bo znašala naročnina za naš list:
za celo leto dinarjev 25.—,
za pol leta dinarjev 12.50,
za četrt leta dinarjev 6.50.

Cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti. Obenem pa naj agitirajo povsod za naš list. Lani je število naših naročnikov poskočilo za 6000, tudi letos se mora pomnožiti za isto število. Agitacija za naš list se bo uredila kakor lani in upamo, da nas naši prijatelji ne bodo zapustili. Čim več naročnikov bo imel «Slov. Gospodar» tem boljše bodo izpadle volitve za kmeta, ki se bodo gotovo vršile v letu 1923. Kdor agitira za razširjenje našega lista, ta obenem že agitira za volitve. Zatorej pa z veseljem na težko in požrtvovalno delo za naš list.

Tedenske novice.

Kmetske zveze celjskega okrožja! Koledar Jugoslov. Kmetske zveze za leto 1923 že lahko dobite v tajništvu Slov. ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol. Koledar je trdo vezan, ima zelo lično žepno obliko kakor lanski, a je mnogo obsežnejši, ima nad 200 strani. Vsebinska je izredno mnogovrstna in za vsakega kmeta važna: Kako se zračuna kubična mera okroglih debel ali klad. Preračunanje pesti v metrsko mero. Koledar brejosti. Razmerje med živo težo in težo zaklane živali. Koliko dobimo v odstotkih k živi teži. Prva pomoč ponesrečenim ljudem. Krmila in krmiljenje s tabelo, kako so pri nas sestavljena najbolj običajna krmila za živino. Nauki za sadjarje. Mlečni posnemalniki. Živalske kužne bolezni in cepljenje. Prva pomoč pri nezgodah in boleznih domačih živalih. Migljaji čebelarjem-začetnikom. Postavne določbe glede jamstva pri kupčijah z živino. Na koncu je za kmetski zapisnik in račune poseben blagajniški dnevnik in 56 strani praznega papirja. Cena 28 kron izvodu, po pošti 30 K. Naročajte ga skupno potem krajevnih Kmetskih zvez, če mogoče najmanj 10 izvodov, ker vam pride tako ceneje. — Tajništvo Slov. Ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol.

Kmetskim zvezam celjskega okrožja! Zadnji okrožni smo priložili za vsako krajevno Kmetsko zvezo eno nabiralno polo. Več jih nismo mogli poslati, ker so nam pošli. Zato naj odborniki Kmetske Zveze letos zapisujejo člane za leto 1923 na navadne pole. Za prihodnje leto bomo že imeli nove nabiralne pole. Položnice za članarino priložimo prihodnji okrožnici. — Tajništvo Slov. ljudske stranke v Celju, «Beli vol.»

Na socialnem tečaju za fante in može v Celju, ki se vrši v dneh 27., 28. in 29. decembra t. l. — v sredo, četrtek in petek po Božiču pod vodstvom dr. Korošca, bodo predavanja obsegala naslednjo stvarino: I. Kmet v zgodovini. 1. Zgodovina kmetskega gospodarstva v srednji Evropi. 2. Zgodovinske borbe kmetskega stanu. 3. Najnovejša zgodovina kmetskega gospodarstva. 4. Kmet kot delavec, obrtnik in trgovec v moderni dobi. II. Kmet in gospodarstvo. 1. Zadrugništvo. 2. Zavarovanje. 3. Velikost kmetskega gospodarskega obrata. 4. Agrarne reforme. 5. Posel in delavec. 6. Kmetska proizvodnja. 7. Cene kmetijskih pridelkov. 8. Cene živini in mesu. 9. Izvozna in uvozna carina. III. Kmet kot član družbe. 1. Kmet in rodbina. 2. Kmet in občina. 3. Kmet in država. 4. Politika. IV. Kmet in prosveta. 1. Splošna, politična, gospodarska izobrazba kmeta. 2. Kmet in vera. 3. Orel. 4. Zmaga naših idej. — Tajništvo SKSZ v Celju.

Darovi za Dijaško večerjo (8. do 13. nov.). Vrtnjak Marija je poslala v imenu orliškega krožka v Križevcih 250 din. V. Holcman, kaplan v Laškem je poslal 238 din. in sicer: 163 din. so zložili cerkveni ključarji mesto venca na grob umrle g. Marije Krulje; 55 din. je daroval g. kaplan Holcman 20 pa g. Marija Zupan. — Dne 29. oktobra se je nabralo na rojstnem domu kozjanskega g. dekana M. Tomažiča ob priliki blagoslovljenja prenove ljenega križa (Zg. Kamensčak pri Ljutomeru) 170 din. Ob priliki blagoslovljenja nove kapele pri g. Sobočanu v Bučkovcih dne 5. novembra 1922 se je nabralo (poslal g. Kuk, kaplan pri Mali Nedelji) 101 din. — 100 din. je daroval g. dekan završki Ant. Podvinski, toliko so tudi nabrali svatje pri gostiji cerkv. ključarja g. Franca Smoleta v Zibiki. — 55 din. so poslali: Orliški krožek Sv. Tomaž pri Ormožu ter župnijski urad Sv. Jurij ob Pesnici. — Rojs Ivan, posojilniški tajnik v Ormožu 50

dinarjev. Čebašek Jakob, župnik pri Sv. Miklavžu nad Laškimi 30 din. — Neimenovan župnik 25 din. — Ivan Serajnik, župnik v Kolljah 20 din. Vsem darovalcem po vrni Bog tisočerkokrat, obenem pa še naj navdahne drugod dobra srca, da se bodo pri raznih slavnostih in primernih priložnostih spomnili naših ubogih lačnih dijakov. Blagajnik Dijaške večerje v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Zmaga zavednih mož. Na obnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani dne 8. novembra so se za Slov. Štajer volili trije novi odborniki za osrednji odbor. Naši delegati so držali sijajno disciplino. Dasiravno so samostojneži in purgarski demokrati lovili naše, može na vse mogoče načine, vendar so ostali vsi trdni. Naši kandidatje Miha Brenčič iz Spuhlje, Alojz Supanič iz Jarenine in Jakob Jan iz Gorenjske so dobili 92 glasov, a samostojno-demokratski kandidati krčmar Turnšek iz Prekope, lesotrzec Lingelj iz Ruš in milijonar Petrovar iz Ivanjkovcev samo 52 glasov. Slava zavednosti naših mož!

Skandalozno postopanje komandanta 47. pešpolka v Kruševacu. Ljubljanska divizijska oblast je na opetovano prošnjo matere-vdove Marije Lah v Podovi dovolila njenemu sinu redovu Stefanu Lah okrajšan rok službovanja od 18 na 12 mesecev (št. 20087-22). Poleg tega je divizijska oblast odločila, da se Lahu prejšnje tri mesečno aktivno službovanje v armadi odšteje od 12 mesečnega skrajšanega roka in da ima torej služiti samo 9 mesecev. Okoli 20. oktobra t. l. je dobil komandant 47. puka akt v Kruševac (št. 20442 od 16. oktobra 1922). A on Laha ni maral odpustiti. Pridrži ga še danes protizakonito in brez vsakega vzroka. Dne 1. novembra je uboga mati telegrafično prosila komandanta, naj ji vendar sina Stefana pusti domov. Plačala je brzojavni odgovor. A komandant še do danes niti odgovoril ni. Stefan Lah je poleg tega še letnik 1898. Dasiravno je vojno ministrstvo dne 11. okt. 1922 št. 15241 izdalo naredbu, da se mora ta letnik po vseh garnizijah odpustiti, ker se vojakom tega letnika vsteje službovanje v avstro-ogrske armadi in pri teh je tudi Stefan Lah. Kljub temu komandant 47. puka dela samovoljno izjeme in se ne zmeni ne za naredbo ministrstva in ne za odloke divizijske oblasti in ne za obvestilo komande mariborskega voj. okruha z dne 21. oktobra 1922, v katerem je potrjeno, da je tako že odslužil vojno službo. To so res balkanske razmere. Omenjamo, da nima Stefan Lah na svojem kmetskem posestvu v Podovi poleg okoli 70 tet stare in vedno bolane matere, nikogar. Posestvo propada, delo se ne opravlja, škoda je ogromna. A kaj je to mar oholemu komandantu v Kruševacu! Narodni poslane Zebot je v tej zadevi vložil ostro interpelacijo na vojnega ministra in zahteval, da se take razmere, ki jemljejo ugled do vojaških oblasti, odpravijo, krivci pa kaznujejo. Ako je še več takih slučajev, prosimo prizadete, da jih nemudoma s podatki vred naznanijo Jugoslovanskemu klubu v Beograd. Proč s krivicami!

Občina Muretinci v ptujskem okraju je po poslanca Zebotu poslala vladi v Beogradu spomenico radi nujno potrebne regulacije Drave. — Ista občina je vložila tudi protest proti nameravanemu zlaganju občin v velike občine.

Opozarjamo na predavanje SKSZ, ki se vrši, kakor navadno, v petek zvečer ob pol 8. uri v dvorani v Lekarniški ulici. Agitirajte med prijatelji in znanci za čimvečjo udeležbo!

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Dolgo že ni bilo nobenih novic iz našega kraja; nismo pa še umrli ali utonili v globokem slovenjgoriškem blatu. Gospod urednik, hudo in nič kaj prijetno ni, v tem groznem blatu gaziti, tu vam mine vsako veselje za pisanje. Še letos na dan žeganja, na bolfensko nedeljo, smo gazili po vodi in blatu, zraven je padal še gost sneg; takšnega žeganja še stari ljudje ne pomnijo. Zato je tudi bežalo vse od cerkve domu. Samo bišečki fanti so si pri Ketišu malo kazali zobe, pa že drugi dan so se kesali svoje nagle jeze in prosili razžaljane odpuščanja. Radi slabega vremena tudi ni prišel noben sosednih č. gospodov na žeganje. Domači g. župnik so za to lahko šli na stražo na kor med fante in tako je prineslo slabo vreme sv. Bolfenku vsaj to veselje, da je imel v svojem hramu najlepši mir. Res, nobena nesreča brez sreče. — Moram poročati tudi o dveh nesrečah pri živini; pri dveh hišah so morali v silo zaklati lepi kravi, ki jima je običajna repa v goltancu, ozir. v sapniku, da ju niso mogli več rešiti. Je treba res velike skrbnosti pri živini, ki kar pade na mlado svežo repo in jo slastno žre; mora pač človek biti previden. — Novica je tudi, da je prišlo posestvo znanih Arnušev na Pesjaku zdaj v druge roke. Kar je bilo živeža pri hiši, žita na polju, vina v gorici, še svinjo so si 4 ostali dediči med seboj razdelili, kočo in gorico pa so prodali za lep denar. No, zdaj bi lahko poravnali vso škodo, ki jo je sodišče pripoznalo raznim posestnikom za ukradene kokoši in drugo, pa se ni poravnalo, ker se je mislilo, da ne bo sredstev. — Dne 13. novembra se je poročila dolgoletna cerkvena pevka Antonija Gajser iz pridne Gajserjeve hiše v Bišečkem vrhu z Martinom Vračič, vrlim posestnikom in zvestim krščanskim pristašem v Bišu. Bog jima daj srečne dneve v njunem zakonu! — Naša kmetijska podružnica je letos nabavila velik čistilni stroj za žito, ki je v jeseni romal od hiše do hiše, da so si posestniki čistili seme za setev. Marsikateri je bil prej nasprotnik zadrugnega gospodarstva, zdaj pa le izprevidi korist skupnega dela; da bi le še žrtvoval tistih par kron za udnino — pa bi bil celo reden ud z vsemi pravicami in dolžnostmi Toda polagoma se bo zgodilo tudi to. — Za danes bodi dovolj. Zdravi smo vsi, umrl je samo stari Matija Celcar, ki ga zelo pogrešamo; bil je mizar in steklar, ki nam je popravil okna za zimo in še marsikateremu v prejšnjih letih napravil hišico za več-

nost. Zdaj je sam legel v njo. Bog mu daj svoj mir. — Pozdravljeni.

Še enkrat blatne ceste. (Dopis iz Mozirja). Blatnih cest še ne bo v kratkem konec, ker se je v «Novi Dobi» št. 129 zglasil nov poročevalec, ki te ceste slabe razmere potrjuje a stvari pa ne služi, ker je zašel na osebnata pota. Mar da medvojne razmere pregreva, naj bi raje odkrito povedal, da cela cestna uprava ne služi svojemu namenu in bi že bilo na času, da ti gospodje pri okrajšanju poberejo svoja šila in kopita in prostovoljno odstopijo, da jih ne bo treba k temu prisiliti. Na njegove pametne nasvete pa mu naj povemo, da se okrajšanje ceste med vojno nikdar niso toliko rabile, kakor pred in po vojni. Dopisnik je pozabil, da sploh nismo imeli konj in ne blaga za prevažati in se je trgovina in industrija še le v zadnjem letu vzdignila, kar je vzrok blatnih cest. Ta dopisnik dosti brblja, pa jako malo misli in se le smeši, če pregreva, da bi vojni ujetniki okrajšanje ceste popravljali. Vprašamo ga le, kje bi se naj med vojno bila dobila potrebna hrana za take delavce, ko še za nas ni bilo živih? Da pa tudi dopisniku med vojno v zaledju ni šlo najslabše, nam je znano, ker si je ravno iz vojnega dobička kupil in prezidal lepo hišo. Politična ekspozitura in pa nemški-Gradec bi pa bore malo k cestam pripomogla. Dopisnik ni imel namena služiti stvari, marveč si je hotel ugasiti svojo jezo na nam znani osebi, s katero se on pač ne more primerjati, ker on je za mozirski trg še preklicano malo storil. Da se železnica Rečica ob Paki—Kamnik in pa loški most še ne bodeta kmalu gradila, pač ve vsak razsoden človek. Ne računamo pa s toliko nerazsodnostjo občinskih volilcev, da bi take smešne obljube pripomogle do izvolitve dotičnega, proti kateremu je naperjena ost.

Iz Laškega. Tukaj se še zmiraj poje pesem, ki se glasi: Kdor ni na Strnici lačen, v Radomljah si; na Lahomšku pijan, v Rečici tepen in v Laškem od gostilničarjev in trgovcev goljufan, ta ni kristjan. Kdor se hoče naučiti goljufati, ta naj pride v Laško, in to se je videlo na Martinov sejm, ker so različni trgovci in tuji kramarji imeli blago za 50 do 80 odstotkov ceneje od laških. Posebno je ljudstvo oblegalo štante z zimskim perilom, katerega so nekateri kar do zadnje srajce razprodali. Ko pa je zazvonilo iz visoke line poldan, se je videlo, da je polovico kramarjev odkrilo glave in molilo. Ko to ljudstvo vidi, se je prepričalo, da delajo glede dobička pred vestjo, se jih je še bolj poprijelo. Tukaj je veliko zanimanje za kmetijsko zadruho, ki se bo tudi ustanovila. Takrat bo prišel v Laško drugi klerikalni zmaj, vsi ki ga pa pričakujemo, vam kličemo, trgovci: boste še nosili svoje široke, velike, a v kratkem preobilne hlače h krojačem, kakor ste jih že nosili med vojno.

Pogreb odličnega obrtnika v Brežicah ob Savi. V soboto, dne 11. t. m., smo položili k zadnjemu počitku kovaškega mojstra in posestnika Antona Ferencak, ki je po dolgi, z Jobovo potrpežljivostjo prenašani bolezn v najlepši moški dobi moral zapustiti svoje žalostne domače. Izguba skrbnega očeta je tem hujša, ker smo komaj tri tedne popre, pokopali vzglednega sina Tončka, kakor smo poročali v 43. številki «Slov. Gospodarja» z dne 26. oktobra. Rajni Anton Ferencak je bil dale naokrog znan kot vesten in izboren kovaški mojster, bil je dober katoličan in dolgoleten zvest naročnik naših listov. Počivaj v miru! Hudo prizadeto obitelj pa naj tolaži večno resnična beseda sv. Pisma, ki pravi, da so božje sodbe nerazumljive in nezasedljive božja pota in da božje misli niso naše misli.

Dostavek k dopisu iz Brežic «Dve izredno lepi slovesnosti.» Kakor se nam naknadno poroča iz Brežic, sta med tem po dolgem «romanju» po železnici vendarle dospela od trdke odposlana zvonova. Slovesna blagoslovitev s službo božjo se vrši v nedeljo, dne 19. t. m., ob 11. uri pri podružnici sv. Lenarta.

Velik vlom v Mariboru. V nedeljo ponoči so dosedaj še neznani vlomilci vlomili v Gospodski ulici v Mariboru pri krojaču Kokalju. Popolnoma so izpraznili izložbeno okno in veliko omaro ter odnesli za okoli 100 tisoč kron blaga. Nato so obiskali v isti hiši stanujočega trgovca Zentnerja in mu odnesli vso gotovino, ki se je nahajala v predalih in večjo množino raznega blaga. Treba pibiti, da je imel cel Maribor pod rajno Avstrijo samo 36 policajev v celam, a sedaj vrši nočno osluzbo 80 redarjev. V sled zgoraj omenjenih vlomov je odredil gospod višji policijski svetnik in predstojnik mariborske prešteviline policije, da bodo odslej tajni policisti ponoči nadzirali navadne policaje ali res vršijo stražno službo ali ne. Pametna odredba, samo malo pozna — posebno za krojača Kokalja in trgovca Zentnerja.

Hotela je pobegniti orožniku in je skočila iz vlaka. Zena rudarja Zalokarja iz Hrastnika je bila aretirana od orožnika, ki jo je hotel prepeljati v ljubljanske zapore. Med postajama Laze—Zalog pa je aretirana Alojzija skočila iz drvečega vlaka, padla je s tako silo, da je dobila težke notranje poškodbe. Mesto v zapor so jo morali odpeljati v ljubljansko bolnico.

Tatvina zlatnine na debelo. V Zagrebu so doslej neodkriti vlomilci vdrli v stanovanje dr. Gottlieba in odnesli raznih biserov in zlatnine v vrednosti 300.000 K. Zapri so več osumljenih oseb, a so jih morali zopet izpustiti, radi pomanjkanja dokazov.

Smola s celim kotlom denarja. V Zagrebu so prošli petek opazili, da je v prometu — zlasti na trgu za življenske potrebščine — izredno veliko število bankovcev po 50 par. Policijska poizvedovanja so dognala, da so sumljive bankovce izdajali večinoma delavci iz zagrebške tovarne papirja. Policija je dognala sledeče: V sled odredbe poverjenjstva za izdelavo novčanic je bilo iz zagrebške litografije na Savski cesti prenešenih 4 milijone novčanic po 50 par v tovarno za papir z naročilom, da se te zaradi neke tiskovne napake, iz prometa